

Dosarul nr. 3ra-665/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, I. Muruianu, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

07 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Bobeică împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 26 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 02 octombrie 2020, Valeriu Bobeică, reprezentat de avocatul stagiar Ion Tulbure a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat, că a participat la acțiunile de luptă din Afganistan, fiind decorat la 20 decembrie 1985, pentru merite deosebite, cu distincția fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, Ordinul „Steaua Roșie”, pentru care neîntemeiat i se achită o alocație lunară doar în mărime de 100 de lei, ceea ce contravine legislației în acest domeniu.

Reclamantul a menționat, că la data de 03 septembrie 2020, s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea mărimii acestei alocații și stabilirea în sumă de 500 lei, lunar.

Reclamantul a relatat, că prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale din 21 septembrie 2020, cererea i-a fost respinsă pe motiv că, art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la veterani, prevede stabilirea alocației nominale în cuantum de 500 lei lunar, doar persoanelor decorate cu distincțiile „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” și „Slava Muncii” de clasele I, II, III și persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste.

Reclamantul a susținut că refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale este neîntemeiat, deoarece, conform Hotărârii Parlamentului nr. 533-XII din 13 iulie 1995 cu

privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova, decorate cu distincții de Stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, distincția de stat ordinul „Steaua Roșie”, este echivalentă după importanță cu distincția de stat a Republicii Moldova, ordinul „Ștefan cel Mare”, pentru care lunar se achită o alocație în mărime de 500 de lei.

A afirmat că, conform pct. 2 lit. b) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1413 din 27 noiembrie 2003, s-a determinat, că persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, echivalente cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova, potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 533 din 13 iulie 1995, beneficiază de alocațiile de stat corespunzătoare.

Reclamantul a mai indicat, că începând cu data de 29 august 2017, este beneficiar de pensie pentru invaliditate de gradul II, iar în cumul cu faptul că a fost decorat pentru merite deosebite față de stat cu Ordinul „Steaua Roșie”, care corespunde după importanță Ordinului „Ștefan cel Mare”, urmează să beneficieze de o alocație lunară nominală de stat în cuantum de 500 de lei. În acest context, diferența dintre cuantumul alocației lunare nominale de stat achitate de facto 100 de lei și cuantumul alocației lunare nominale, care i se cuvine în mărimea stabilită în art. 22 alin. (1) lit. d) al Legii nominalizate, constituie suma de 400 de lei.

Reclamantul a reiterat că la 29 august 2017 a obținut dreptul la pensie și astfel pentru perioada 01 septembrie 2017 - 01 octombrie 2020, s-a format o restanță la plata alocației lunare nominale de stat, în cuantum de 14800 de lei.

Reclamantul Valeriu Bobeică a solicitat admiterea acțiunii, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1958/20 din 21 septembrie 2020, ca fiind ilegal și neîntemeiat, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite alocația nominală de stat pentru merite deosebite, în mărime de 500 de lei, lunar, începând cu data de 01 septembrie 2017; achitarea diferenței pentru perioada anterioară și până la achitarea efectivă a sumelor ce constituie restanță; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i achite în continuare plata alocației lunare nominale de stat pentru merite deosebite, în sumă de 500 de lei lunar; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i compenseze cheltuielile de judecată suportate în prezentul litigiu.

Prin hotărârea din 26 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Valeriu Bobeică împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată, s-a anulat în tot actul administrativ individual defavorabil emis de către Casa Națională de Asigurări Sociale, exprimat prin răspunsul nr. B-1958/20 din 21 septembrie 2020; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a emite o decizie cu privire la recalcularea și achitarea retroactivă lui Valeriu Bobeică a alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat în cuantum de 500 de lei lunar, începând cu 01 septembrie 2017 și pe viitor; s-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Valeriu Bobeică cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suma de 2500 de lei; în rest acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată (f. d. 33, 36-39).

La 02 februarie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 26 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Ulterior, la 04 martie 2021, a depus motivarea apelului, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii înaintate de Valeriu Bobeică.

Prin decizia din 14 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 26 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Valeriu Bobeică împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 66-76)

Pentru a pronunța această decizie, Curtea de Apel Chișinău a reiterat prevederile pct. 2 alin. (1) lit. b) al Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1413 din 27 noiembrie 2003 cu privire la alocațiile de stat pentru merite deosebite față de stat, care stabilește că, au dreptul la alocație nominală beneficiarii de pensii sau alocații sociale de stat, stabilite conform legislației naționale, încadrați în una dintre următoarele categorii: persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste echivalente cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste.

Instanța de apel a specificat, că conform pct. 5 al aceluiași Regulament (în redacția la momentul depunerii cererii), alocațiile nominale se stabilesc conform prevederilor art. 21 alin. (2) literele a) și b) din Legea cu privire la veterani, iar alocațiile pentru merite deosebite – conform prevederilor art. 21 alin. (3) din Legea menționată.

În afară de aceasta, instanța de apel a invocat și art. 21 alin. (2) lit. b) din Legea nr.190 din 08 mai 2003 cu privire la veterani, conform căruia, au dreptul la alocație nominală beneficiarii de pensii, stabilite conform legislației naționale și beneficiarii de alocații sociale de stat, stabilite conform Legii nr. 499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, încadrați în următoarele categorii: persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste echivalente cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste.

Instanța de apel a concretizat, că în conformitate cu art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea menționată, alocația nominală se stabilește în următoarele cantumuri: persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau „Slava Muncii” de clasele I, II și III, ori persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste – 500 de lei, lunar.

Totodată, instanța de apel a menționat prevederile art. 1 din Hotărârea Parlamentului cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste nr.533-XIII din 13 iulie 1995, conform căruia, cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, beneficiază de drepturile respective, prevăzute pentru cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale Republicii Moldova.

A subliniat, că corespunderea distincțiilor menționate, conform importanței lor, este prezentată în anexă. Astfel, potrivit anexei la Hotărârea Parlamentului cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste nr.533-XIII din 13 iulie 1995, distincția de stat a fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, Ordinul „Steaua Roșie” corespunde cu distincția de stat Ordinul „Ștefan cel Mare”, respectiv, după importanța sa, distincția fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste - ordinul „Красная Звезда” (Steaua Roșie) corespunde distincției de stat a Republicii Moldova - ordinul „Ștefan cel Mare”.

Instanța de apel a conchis, că din sensul normelor legale citate supra, urmează că dreptul la alocație nominală, îl au inclusiv persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, distincții care au fost echivalate cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova.

Instanța de apel a constatat că ordinul „Steaua Roșie” pe care îl deține reclamantul Valeriu Bobeică, conform anexei la Hotărârea Parlamentului nr. 533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldovadecorați cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, se echivalează cu distincția Republicii Moldova, ordinul „Ștefan cel Mare”. Corespunzător, prima instanță întemeiat a stabilit că, în temeiul art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 190-XV din 08 mai 2003 cu privire la veterani, Valeriu Bobeică are dreptul de a beneficia de alocație nominală lunară în sumă de 500 de lei, așa cum, ordinul deținut de intimatul Vladimir Mihai, printr-o Hotărâre a Parlamentului, a fost echivalat cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova.

Instanța de apel a afirmat, că aceste circumstanțe denotă, că soluția primei instanțe privind anularea actului administrativ individual nr. B-1958/20 din 21 septembrie 2020 este întemeiată, fiind bazată pe interpretarea justă a cadrului normativ aplicabil speței.

De asemenea, instanța de apel a remarcat, că odată ce s-a stabilit dreptul lui Valeriu Bobeică la alocație nominală lunară în sumă de 500 de lei, întemeiat prin actul judecătoresc contestat, Casa Națională de Asigurări Sociale a fost obligată să emită actul administrativ individual favorabil, prin care să dispună alocarea și achitarea lui Valeriu Bobeică a plății lunare în sumă de 500 de lei, cu titlu de alocație nominală pentru Ordinul „Steaua Roșie”, începând cu data de 01 septembrie 2017 și pe viitor. Or, conform dispozițiilor art. 22 alin. (1) al Legii cu privire la veterani, care stabilește cuantumul alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat, acestea sunt următoarele: persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau „Slava Muncii” de clasele I, II și III, ori persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste – 500 de lei, lunar.

La data de 26 aprilie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 14 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii înaintate de Valeriu Bobeică.

În susținerea recursului recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Făcînd referire la art.7 alin.(1) și alin.(2) lit.f), art.14 alin.(1) lit.a), art.21, art.22 din Legea nr. 190-XV din 08 mai 2003 cu privire la veterani, recurenta a menționat că nu este temei legal de a stabili intimatului Valeriu Bobeică alocația nominală în cuantum de 500 de lei, lunar, pentru Ordinul „Steaua Roșie”.

Recurenta a invocat, că prin Hotărârea Parlamentului nr. 533-XIII din 13 iulie 1995, a fost echivalat doar ca importanță Ordinul „Steaua Roșie” cu Ordinul „Ștefan cel Mare”, însă acest fapt nicidecum nu prevede că alocația nominală pentru merite deosebite față de stat urmează a fi achitată în cuantum de 500 de lei, lunar. Or, prin hotărârea menționată, nu putea fi și nici nu a fost modificată Legea nr.190-XV din 08 mai 2003 cu privire la veterani, care expres prevede mărimea alocației nominale de stat pentru Ordinul „Steaua Roșie” în cuantum de 100 de lei, lunar.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 14 aprilie 2021, fiind notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 26 aprilie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 84).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, la data de 26 aprilie 2021, este în termen.

La data de 17 mai 2021, în adresa intimatului Valeriu Bobeică a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.91).

Intimatul Valeriu Bobeică nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de

admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan